

En Ligsten fra Thisted Kirke.

Af H. Billeskov-Jansen.

Den 29. April 1715 blev Borger og Konsumptionsforpagter *Ulrich Zitscher* i Thisted Tolder (dvs.: Toldforvalter) sammesteds efter afdøde Christian Jensen Kiærup. Han var født 1674, vistnok Søn af Herold *Ulrich Zitscher*, som 24. August 1666 fik Gods i Nim Herred, og han døde her i Thisted den 7. September 1736; hans Hustru, født Kierstiensdatter, var da alt død i August 1727. *Ulrich Zitscher* ejede ved sin Død Bispegården i Thisted og var en ret velstående Mand. Ægteparret havde blandt flere Børn en Datter, *Margrethe Sophie Zitscher*, der var født 1702, og blev gift med *Claus Ursin*, født 1692, som var Præst i Åsted Skærum, senere i Tødsø på Mors og døde - som det hedder i *Wibergs Præstehistorie* - "meget uformodentlig" i Thisted 23. Decbr. 1742. I dette Ægteskab var kun een Søn, *Claus Kaspergård Ursin*, født 1737, døbt 27. Decbr. s. A. i Åsted Skærum, der blev theologisk Magister 1761 og derefter opholdt sig i 4 År som Lærer i Thisted, hvor han døde 27. Juni 1765¹).

I Sidegangen i Thisted Kirke hænger en ottearmet Messing-Lysekrone, hvorpå står:

"Herunder hviler Tolder Zitscher Min Fader, Moder og Søn. Margrethe Sophie sal. Herrn Ursins Anno 1769.

På en Tavle i samme Sidegang, opsat af nævnte Ursins Enke er anført:

"Forkræneligheds Billede til Eftertanke for Forkrænelige opsatt hos de Jordiske Levninger, som herunder hviler i Håb om uforkrænelighed af i Livet Hæderlige og Vellærde nu hos Gud salige Claus Kaspergård Ursin. Hans Fader Velærværdige og Høylærde Herr Claus Ursin Sognepræst til Thøese i Mors kalte Gud fra ham i Hans første Barndom, da Hans Moder Margrethe Sophia Zitscher Siden i sit enlige Enke-Sæde med megen Omsorg befordrede Hans opdragelse ved at holde ham til Studeringer, Hvoraf hun også hafde den glæde som af en eneste Søn, at han derudi Forfremmedes. Da Hand i sit 24 År havde overstået de Academiske Examina, opholdte han sig siden hos sin Moder, hvor Hand tilligemed at være hende til Opmuntring anvendte Tiden på at informere og at fortsætte sine Studeringer og som Hand hafde udvalgt sig det Theologiske Studium søgte hand ved at øve sig derudi at være både sig selv og andre til opbyggelse udi Guds Kundskab. Indtil det behagede Gud, som han her havde beskuet i Ordet som i et Spejl, efter Hand i Troen havde åbenbaret sig selv for Ham, ved en salig Død den 27. Juni 1765 at sætte Hans Siæl i sin Herligheds Beskuelse i Hans alders 28de år Til hvilken Salighed også Legemet, som her er såed i Forkrænelighed, i Jesu åbenbarelse skal samles og ævindeligen nyde. Hvilket Uforkræneligheds Håb vi opnår om vi i Tide flyer den Forkrænelighed, der er i verden ved Begiarlighed."

¹ Enke Ursin sad således i sit 63de År tilbage som den eneste af Slægten. Hun boede her i Thisted til sin Død den 23. Decbr. 1780.

Året efter Enke Ursins Død, altså i 1781, hensættes - formodentlig ifølge testamentarisk Bestemmelse - på Alteret i Thisted Kirke de 2 prægtige Sølvlysestager, som siden har prydet Alteret og hvorpå står:

"Givet og Bekostet af Madame Margrethe Sophie Zitscher salig Claus Ursins i Thisted År 1781."

Hele dette Stykke Thisted Personalhistorie bragtes i Erindring ved mit Fund den 2. Juni 1917 af en Ligsten i Hr. Grosserer Spangbergs (fh. Consul Andersens) Have ved Thingstrupvej. Man vil erindre, at der tidligere og i mangfoldige År i den stod et gammelt Lysthus, synligt fra Vejen. Dette var meget forfaldent og blev nedrevet af den daværende Lejer af Haven, Hr. Isenkræmmer Rasch Friis, hvorefter der anlagdes en Plæne med Rabatter på Lysthusets Plads. Ved disse Jordarbejder kom Stenen, der havde dannet Gulv i Lysthuset, tilsyne.

Gravstenen, der er af gullig Sandsten, er 1 M. 75 Cent. lang og 1 M 14 Cent. bred og er helt bevaret. Dens Vægt er betydelig, ca. 1500 Kg. Inskriptionen er følgende:

"Til Ære for Forældrene afg. Hr. Ulrich Zitscher Ford. Tolder udi Thisted Og hans kiere Hustru afg. Mad. Kierstiensdatter som døde Hun i Aug. 1727 og han 7. Sept. 1736 at. 62 Er denne Sten bekostet

Af deres Datter Mad. Marg. Soph. Zitscher afg. Hr. Claus Ursins hvis eneste Søn Cand. S. S. Min. Ms. Claus Casperg. Ursin døde i Jun. 1765 at. 28 Moderen D. E. C. 1780 at. 78 Hvilken alle 4 norden dene Sten ligge begraune.

Efter Enke Ursins Død må altså de 3 sidste Linier, hvortil var efterladt Plads, være blevne indhuggede, thi "Moderen" er selvfølgelig hende. Også denne kostbare Sten² er altså lagt af hende over det murede Gravsted i Sidegangen, hvorfra den flyttedes i 1863, da Kirken ombyggedes, og den

² I Thisted Kirkebog står bl.a. efter Indførelsen af hendes Begravelse følgende vedrørende denne Sten: "Ligesom det og iblandt andet skal have været hendes sidste Villie, at der af hendes overblevne Midler skulle bekostes 2de Liig-Stene, og ligger i bemeldte Norregang (dvs.: Sideskibet), den ene over hendes Sl. Forælder, og den anden over hende og hendes Søn". Imidlertid må dette være skrevet før Stenen blev lagt; der blev i alt fald ikke Råd til to selvstændige Sten, men kun til en, der blev delt ved en indhugget Fure.

Anm. v. P. L. H.

tilligemed talrige andre Grave bleve forstyrrede og Benene udflyttede på Kirkegården Vest for Kirketårnet, hvor en pragtfuld gammel - men udslidt - Gravsten dækker over dem. Tager man i Betragtning alt hvad denne Kvinde har gjort for at pryde Kirken og minde om sin Slægt, turde det være indlysende, at Gravstens Plads ikke var, hvor jeg fandt den, men i eller ved den Kirke, som hun omfattede med så megen Interesse og på hvis Alter Lysene i hendes skønne Stager have været

tændte i 140 År. Såvel Havens Ejer, Hr. Grosserer Spangberg, som dens daværende Lejer, Hr. Isenkræmmer Rasch Friis, gav mig med stor og påskønnelsesværdig Beredvillighed deres Samtykke til at Stenen førtes bort fra Haven, hvorefter jeg efter Conference med Kirkeinspektionen - flyttede den tilbage til Kirken, hvor jeg lod den opstille mellem Kirketårnets vestlige Stræbepiller og hvor den stadig har sin - dog måske foreløbige - Plads.

(Historisk Årbog for Thisted amt 1921, side 254-257)